

Advies

Algemene Raad i.s.m. Sectorraad Kunsten en Erfgoed Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk

24 april 2013

Voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet v.z.w. "de Rand"

Situering

1. Interne Staatshervorming

Het Witboek interne staatshervorming, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 8 april 2011, en de daaruit voortvloeiende wijziging aan artikel 2 van het Provinciedecreet (bij decreet van 29 juni 2012) hebben tot gevolg dat de niet-grondgebonden taken van de provincie bij decreet moeten worden opgelijst.

Het nieuwe artikel 2, §3, van het Provinciedecreet (dat in werking zal treden op 1 januari 2014) impliceert dat bij bestuursakkoord geen taken of bevoegdheden meer opgedragen kunnen worden aan de provincies als daarvoor geen decretale rechtsgrond bestaat.

In dit ontwerp van decreet worden de taken van de provincie Vlaams Brabant betreffende ondersteuning van het Vlaams karakter van de Vlaamse Rand rond Brussel vastgelegd.

2. Planlastendecreet

Anderzijds heeft het Planlastendecreet (het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd) tot gevolg gehad dat de sectorale decreten betreffende lokaal jeugdbeleid, lokaal sportbeleid en lokaal cultuurbeleid, dienden aangepast te worden aan de nieuwe vereenvoudigde regels betreffende planning en rapportering.

Naar aanleiding van die aanpassingen werden de bestaande mechanismen voor gemeenten die geen beleidsplan indienen, opgeheven.

Concreet gaat het om:

- Artikel 7, § 2, van het decreet van 14 februari 2003 houdende de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, intergemeentelijke en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid;
- Artikel 7 van het decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid;
- Artikel 74 van het decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid.

Om te voorkomen dat lokale Nederlandstalige initiatieven in de randgemeenten niet meer kunnen gefinancierd worden door de Vlaamse overheid omdat het betrokken gemeentebestuur niet intekent op de Vlaams beleidsprioriteiten, werd afgesproken dat de voorbehouden kredieten zullen worden overgeheveld naar het EVA v.z.w. 'de Rand' die de opdracht krijgt deze initiatieven te ondersteunen.

In dit ontwerp wordt deze werkwijze decretaal verankerd met toepassing van artikel 11 van de cultuurpactwet.

Samenvatting van de inhoud van het voorontwerp

1. Er wordt voorzien in een nieuwe financieringsregeling voor Nederlandstalige initiatieven voor sport-, jeugd- of bibliotheekvoorzieningen in de Vlaamse Rand rond Brussel.

Indien de randgemeenten (de gemeenten vermeld in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966) in hun meerjarenplanning niet aangeven hoe ze de Vlaamse beleidsprioriteiten op het gebied van sport, jeugd en cultuur zullen invullen, kunnen ze niet in aanmerking komen voor subsidiëring op grond van de respectieve decreten van 6 juli 2012:

- het decreet van 6 juli 2012 houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid.
- het decreet van 6 juli 2012 houdende de ondersteuning en stimulering van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling van het provinciaal jeugdbeleid;
- het decreet van 6 juli 2012 betreffende het lokaal cultuurbeleid,

Het EVA v.z.w. 'de Rand' krijgt daarom de opdracht om, in samenwerking met de plaatselijke Nederlandstalige initiatieven op het gebied van jeugdwerk, sport en cultuur in de Vlaamse Rand, gezamenlijk beleidsplannen in te dienen bij de Vlaamse Regering. Die beleidsplannen moeten invulling geven aan de beleidsprioriteiten die de Vlaamse Regering voor de respectieve sectoren heeft vastgelegd.

Op basis van die beleidsplannen kan de Vlaamse Regering een subsidie toekennen aan het EVA v.z.w. 'de Rand' ter ondersteuning van de plaatselijke Nederlandstalige jeugdwerkinitiatieven, sportinitiatieven en privaatrechtelijke bibliotheekbedieningspunten georganiseerd door de cultuurraad.

De voorwaarden en modaliteiten voor de subsidiëring en de nadere afspraken met betrekking tot de besteding van deze middelen, zullen worden geregeld in een samenwerkingsovereenkomst tussen de bevoegde ministers en het EVA v.z.w. 'de Rand'.

2. De taken van de provincie Vlaams-Brabant inzake ondersteuning van het Vlaams karakter van de Vlaamse Rand, worden ingeschreven in een nieuw hoofdstuk VIII/1, bestaande uit artikel 12/1, in het decreet van 7 mei 2004 (art. 4 en 5).

Verdere afspraken tussen de Vlaamse Regering en de provincie zullen worden vastgelegd in het bestuursakkoord.

Het opschrift van het decreet van 7 mei 2004 wordt aangepast aan de nieuwe inhoud ervan (art. 2).

De datum van inwerkingtreding van dit decreet valt samen met die van het planlastendecreet en van de wijzigingen aan het provinciedecreet: 1 januari 2014 (art. 6).

Advies

De SARC kan zich terugvinden in de doelstelling van het ontwerpdecreet dat wil voorkomen dat lokale Nederlandstalige initiatieven in de randgemeenten subsidies van de Vlaamse overheid mislopen.

Indien de faciliteitengemeenten in hun meerjarenplanning niet aangeven hoe ze de Vlaamse beleidsprioriteiten betreffende cultuur, jeugd en sport zullen invullen, kunnen ze immers geen subsidies krijgen op grond van de decreten voor het lokaal cultuurbeleid, lokaal – en provinciaal jeugdbeleid en het lokaal sportbeleid. De Nederlandstalige verenigingen actief in die gemeenten kunnen niet meer zelf initiatief nemen indien de gemeenten nalaten dit te doen. Daarom is het voor de zes faciliteitengemeenten noodzakelijk om een andere piste uit te werken.

De voorstelde oplossing waarbij het EVA (extern verzelfstandigd agentschap) v.z.w. 'de Rand' opdracht krijgt om, in samenwerking met de plaatselijke Nederlandstalige initiatieven betreffende jeugdwerk, sport en cultuur, beleidsplannen in te dienen die invulling geven aan de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering, werd al ingeschreven in de memorie van toelichting van de decreten voor het lokaal cultuurbeleid, lokaal sportbeleid en lokaal - en provinciaal jeugdbeleid.

Maar het is evident dat een verankering in een decreet, zoals hier wordt voorgesteld, meer garanties biedt voor de Nederlandstalige inwoners van de Vlaamse Rand dan een inschrijving in de memorie van toelichting. Bovendien is dergelijke decretale basis conform met de bepalingen van de cultuurpactwet.

De SARC staat **positief** tegenover de voorgestelde werkwijze. De voorgestelde oplossing wordt later vervolledigd in een samenwerkingsakkoord tussen de bevoegde ministers en het EVA v.z.w. 'de Rand'. Hierdoor is het mogelijk om verdere afstemming op maat af te spreken.

Toch kan de regeling **nog beter**. Daarom doet de SARC een aantal **voorstellen**.

1. Belangenvermenging vermijden tussen het EVA v.z.w. 'de Rand' en de plaatselijke Nederlandstalige initiatieven

In de nota aan de Vlaamse Regering wordt gesteld dat het voorliggende ontwerp van decreet werd aangepast aan het advies dat de Inspectie van Financiën verleende op 5 oktober 2012. Toch stelt de SARC zich de vraag of er op voldoende wijze rekening werd gehouden met dat ongunstige advies. Er is weliswaar een technische oplossing uitgewerkt over de subsidiërende bevoegdheid van het EVA vzw de Rand en een toezicht door de Vlaamse overheid via een samenwerkingsovereenkomst, maar er blijft toch waakzaamheid geboden over de opmerking van de Inspectie van Financiën over mogelijke belangenvermenging.

De SARC treedt de Inspectie van Financiën bij dat het ontwerpdecreet geen garanties biedt om te voorkomen dat het EVA de middelen die het krijgt via de samenwerkingsovereenkomst zou gebruiken voor andere of aanverwante doeleinden. De memorie van toelichting is nochtans duidelijk. Daarin staat dat de Vlaamse Regering een subsidie kan toekennen aan het EVA v.z.w 'de Rand' "*op basis van beleidsplannen die in samenwerking met de plaatselijke Nederlandstalige initiatieven worden ingediend bij de Vlaamse Regering*". Het artikel 3 van het ontwerpdecreet spreekt echter niet over die beleidsplannen maar heeft het enkel over "*een samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse bevoegde ministers en het EVA*". Of en in welke mate de samenwerkingsovereenkomst overeenstemt met de beleidsplannen is niet duidelijk.

De SARC adviseert om in het decreet in te schrijven dat de in dit kader toegekende middelen aan het EVA v.z.w 'de Rand' integraal (en jaarlijks volledig) worden aangewend voor de ondersteuning van de plaatselijke Nederlandstalige jeugdwerkinitiatieven, sportinitiatieven en privaatrechtelijke bibliotheekbedieningspunten georganiseerd door de cultuurraad.

2. Duidelijkheid creëren over de toepassing van de sectorale decreten

Volgens de memorie van toelichting worden subsidies toegekend op grond van de sectorale decreten. Echter kan de formulering in artikel 3 twijfel zaaien over de toepassing van deze decreten. In de tekst staat dat er een subsidie kan worden verleend voor de uitvoering van *een of meer beleidsprioriteiten* voor het jeugdbeleid, het Sport voor Allen-beleid en het cultuurbeleid.

Er wordt niet gespecificeerd dat het om Vlaamse beleidsprioriteiten gaat.

De SARC stelt daarom voor om de term 'Vlaamse' toe te voegen voor beleidsprioriteiten.

De bepaling 'één of meer' strookt niet met de toepassing van bijvoorbeeld het decreet lokaal sportbeleid, waar om subsidies te krijgen op alle vier de beleidsprioriteiten moet worden ingezet. De realiteit in de meeste randgemeenten noopt echter tot enige pragmatiek.

Toch pleit de SARC ervoor om in de samenwerkingsovereenkomst **per sector ruimte te geven om sectorspecifieke (extra) voorwaarden op te leggen** aan de Rand, conform het decreet en de mogelijkheden van 'de Rand'.

De SARC merkt eveneens op dat in het ontwerpdecreet niet staat dat de regeling **enkel van toepassing indien gemeenten niet intekenen op de Vlaamse beleidsprioriteiten**. De vraag is of het niet beter is om dit **nog eens expliciet te vermelden**.

3. De nieuwe werkwijze mag geen besparing zijn

De SARC vraagt aandacht voor het feit dat de **voorbehouden kredieten niet** mogen worden **verminderd** en dat ze evenmin in mindering mogen worden gebracht van de middelen die nu naar het sport-, jeugd- en cultuurbeleid in de gemeenten buiten de Vlaamse Rand gaan.

De middelen aan het EVA v.z.w. 'de Rand' moeten in verhouding staan tot wat effectief gerealiseerd kan worden en wat ingezet wordt op het vlak van ondersteuning.

4. Transparantie en inspraak voorzien

Alles wat sport, jeugd, cultuur en de privaatrechtelijke bibliotheken betreft, wordt in de zes faciliteitengemeenten 'getrokken' en vormgegeven door het middenveld, dus de lokale sport-, jeugd- en cultuurraden. De lokale adviesraden worden nauw betrokken bij het tot stand komen van de **beleidsplannen**. Uit de bepaling in de memorie van toelichting dat er subsidies kunnen worden toegekend aan privaatrechtelijke bibliotheekbedieningspunten 'georganiseerd door de cultuurraad' blijkt ook een link met een lokaal adviesorgaan.

De SARC stelt voor om het inspraakproces dat zich op het lokale terrein afspeelt ook vorm te geven op het Vlaamse niveau door in het decreet in te schrijven dat de **samenwerkingsovereenkomst** tussen de bevoegde ministers en het EVA v.z.w. 'de Rand' voor advies **aan de SARC wordt voorgelegd**.

Deze adviesprocedure vormt een bijkomende buffer voor mogelijke belangenvermenging.

Namens de SARC Algemene Raad,

Luk Verschueren, algemeen voorzitter

Iris Van Riet, algemeen secretaris